

23. **Chara crinita** Wallr. f. leptosperma, dasyacantha, brachiphylla, elongata.
24. " " f. major, laxius aculeata, elong., inf. subnuda, annua.
25. " " f. humilior, fuscescens vel nigrescens.
26. " " f. tenuior et viridior, ad Ch. condens. Wallm. acced.
27. " " f. pachysperma, condensata, brachiphylla, rigidior, minor.
28. " " f. perpusilla.
29. " " f. incrustata.
30. " **tomentosa** Lin. f. miracantha, microptila, munda ♀.
31. " f. macroteles, macroptila, microstephana, m. ♂.
32. " **intermedia** A. Br. f. elongata, subinermis.
33. " " f. " " major, longifolia.
34. " " f. " " brachiphylla, clausa, aculeis sparsis. Ad Ch. aculeol. Kütz. acced.
- 35a.b. " **baltica** Fr. f. major et parum ramosa.
- 35c. " " f. " " " inf. brachiphylla.
- 35d. " " f. " " " aculeis magis evolutis.
36. " " f elongata, macroteles (brachiphylla).
37. " " f. microteles, laxa (tenuifolia) divergens.
38. " " f. humilis, brachiphylla.
39. " " f. " condensata, macroteles.
- 40a. " " f. " " paragymnophylla, annua.
- 40b. " " f. ad. priorem plus minus accedens.

P. A. Karsten, Monographia Ascobolorum Fenniae.
Helsingfors, 1870.

E. Fries hat im Syst. Myc. 12 Species (sind nur 11 d. Ref.) beschrieben, Ende 1864 waren 34 bekannt, gegenwärtig kennen wir 56. Der Verf. verzeichnet für sein Florengebiet 22 Arten, worunter folgende neue beschrieben werden:

A. Sporae violaceo-fuscae aut fuscae.

Ascobolus carbonarius Karst. F. F. exs. 463. Apothecia gregaria, sessilia, concava, demum pressione mutua difformia, viridi-lutea, mox brunnea, furfuracea, hypothecio pallido, latit. 2—4 mm.; sporae 8^{nae}, ellipsoideae, reticulatim insculptae, monostichae, violaceo-fuscae, iodo vix mutatae, longit. 18—26 mmm., crassit. 12—16 mmm.; thecae cylindraceo-clavatae, crassit. circiter 22 mmm; iodo non tinetae; paraphyses ramosae, crassit. circiter 3 mmm. — Ad terram in carbonariis circa Mustiala mense Augusto aliquoties legimus. — Ab A. furfuraceo, cui, dum virescenti-luteus, extus sat similis, valde recedit.

Asc. crenulatus Karst. F. F. exs. 763. Apothecia gregaria, sessilia, primum sphaeroidea, dein applanata, planiuscula, virescenti-lutea, furfuracea, margine crenulato, latit. circiter 1,5 mm.; sporae 8^{næ}, monostichae, ellipsoideae, striatulae, violaceo-fuscescentes, longit. 12—16 mmm, crassit. 6—8 mmm.; thecae clavatae, crassit. circiter 16 mmm., iodo haud tinctae; paraphyses gracilescentes. — Supra fimum Tetraonum in prato Myllyperä prope Mustiala mense ineunte Augusto unica vice observavimus. — A praecedentibus, qvibus proximus, apotheciis minoribus, margine crenulato, sporis minoribus etc. differt.

Asc. versicolor Karst. F. F. exs. 659. Apothecia gregaria, sessilia, glabra, immarginata, convexella, primum incarnato-pallida, dein rufo-carnea, demum fuliginea, latit. 0,4 0,9 mm.; sporae 8^{næ}, fusoideo-oblongato-ellipsoideae, laeves, violaceo-fuscescentes, longit. 17—20 mmm., crassit. 7—9 mmm.; thecae 8^{næ}, oblongatae, basi breviter attenuatae, longit. 70—86 mmm., iodo coerulecentes. — Supra sterco vaccinum mensibus Junio—Octobri passim saltem in Fennia australi occurrens. — A seqente, cuius varietatem forsitan modo sistit, sporis majoribus obscurioribusque differt. Sporae in apice thecarum in sacculum oblongatum collectae.

Asc. hyperboreus Karst. Apothecia gregaria, sessilia, glabra, planiuscula, pallescentia, minuta; sporae 8^{næ}, monostichae, sphaeroideae, papillose asperulae, dilutissime violascenti-fuscae, diam. 10—14 mmm.; thecae subcylindraceae, crassit. 16—18 mmm. — Supra fimum *Lemmi norvegici* in umbrosis humidis in rigione Kolaënsi, fine mensis Julii legimus. — Ad *Asc. caninum Fuck.* et *Asc. microscopicum Cr.*, ut videtur, proxime accedit. Sporae primum hyalinae (ido addito violascentes), dein dilutissime violascenti-fuscae.

Asc. lapponicus Karst. Pez. Asc. p. 44. *Nyl.* Obs. p. 85. Apothecia gregaria, sessilia, glabra, gelatinosa, e plano-concava plano-convexa, submarginata, flavidopallentia, epithecio virescenti-pallido, latit. circiter 0,6 mm.; sporae 8^{næ}, oblongato-ellipsoideae, violaceo-fuscae, longit. 18—21 mmm., crassit. 12—13,5 mmm. — Supra fimum *Lemmi norvegici* cum priore.

B. — Spoare incolores

a. — Apothecia glabra aut demum glabra.

Asc. rusopallidus Karst. Pez. Asc. p. 44. *Nyl.* Obs. p. 85. Apothecia subgregaria, obconica, sessilia, glabra, rufescens, epithecio plano-concavo pipillato pallidiore, margine tenui fimbriato, latit. circiter 0,5 mm.; sporae 8^{næ}, ellip-

soideae', longit. 16–26, plerumque 20–25 mmm., crassit. 12–13 mmm — Supra fimum *Lemmi norvegici* prope opp. Kola Lapponiae orientalis exeunte mense Julio 1861 legimus. — Sporae ex Syn. Pez. Asc. l. c demum nigrae, sed in speciminiibus denuo examinatis incolores modo invenimus. Species ceteroquin ulterius inqvirenda.

Asc. cinerellus Karst. F. F. exs. 760. Apothecia sparsa aut subgregaria, sessilia, glabra, convexella, margine flexuoso-repando (salsem in statu sicco), cinereo-pallida, latit. circiter 0,3–0,4 mm.; sporae 8^{næ}, ellipsoideae vel spheroideo-ellipsoideae, mono- vel distichae, incolores, longit. 5–7 mmm., crossit. 3–4 mmm.; thecae cylindraceo-clavatae, longit. 38–42 mmm., crassit. 6–7 mmm., iodo non tinctae; paraphyses non visae. — Supra stercus vaccinum in Mustiala exeunte mense Septembri lectus. — Species facillime agnita, *Pez. fallentem Karst* in memoriam revocans.

Asc. minutellus Karst. Apothecia sparsa, sessilia, glabra, immarginata, plana, testaceo-pallida aut albida, latit. 0,2 mm.; sporae 8^{næ}, ellipsoideae, incolores, longit. 15–18 mmm., crassit. 8–9 mmm.; thecae fusoideo-elongatae, 80–100 mmm., crassit. 16 mmm., iodo haud tinctae; paraphyses filiformes, simplices, crassit. 1,5–2 mmm., apice clava subovoidea obliqua, crassit. 4–5 mmm. — Ad fimum ovinum in Mustiala mense exeunte Augusto semel paucissima specimina lecta. — Ut praecedens facie externa pezizoidea gaudet.

* *Asc. myriadeus Karst* *Asc. myriadeus Karst.* l. c. pr. p. *Asc. caninus Auersw.* in Hedw. l. c. — A. crustaceo F similis, sed thecis 24–32^{nis}, clavatis, longit. circiter 44 mmm., crassit. circiter 11 mmm. recedens. — Cum A. crustaceo statione et tempore convenit.

** *Asc. fallax Auersw.* in Hedw. 1868, n:o 4, p. 52. *Asc. myriadeus Karst.* l. c. pr. p. — Priori sat similis, sed thecae 8^{næ}, clavatae, longit. circiter 30 mmm., crassit. 8–10 mmm. — Cum praecedentibus mixtus. — Subspecies haec et praecedens ut propriae species a Cel. *Auersw.* considerantur.

Asc. polysporus Karst. F. F. exs. 656. Apothecia sparsa, sessilia, tenuissima, glabra, fuscescentia, latit. circiter 0,1 mm.; sporae 150^{næ}–200^{næ}, ellipsoideae, incolores, longit. 6 mmm., erassit. 3 mmm.; thecae ellipsoideae, paucae, longit. 119–130 mmm., crassit. 52 mmm, iodo non tinctae; paraphyses graciles. — Supra fimum eqvinum in regione Aboënsi, Pisparisti skog, et prope Mustiala mense Majo rarissime lectus. — Forte non rarus, etsi ob minutiem facillime pra-

tervisus. — *Asc. crustaceo* Fuck. proximus, sed etiam minor et tenuior nec non partibus internis admodum recedens.

* *Asc. punctiformis* Kars. F. F. exs. 655. Priori similis, sed thecis 8^{nis}, oblongato-clavatis, longit. 38—50 mmm, crassit. 10—14 mmm; sporis ellipsoideis, longit. 8—10 mmm, crassit. 4—5 mmm. recedens. — Aeqve rarus ac praecedens, qvocum mixtim crescit. — Ad *Asc. polysporum* haec subspecies se refert, fere ut *Asc fallax* ad *Asc. crustaceum*.

b. — Apothecia pilosa.

Asc. hirtellus Karst. F. F. exs. 657. Apothecia gregaria, sessilia, planiuscula, pallida, pilis erectis, albido-incoloribus strigosa, latit. 0,5 mm; spora 8^{næ}, ellipsoideae, incolores, longit. 10—12 mmm., crassit. 6—7 mmm.; thecae clavatae, longit. 50—100 mmm, crassit. 12 mmm, iodo non tinctae; paraphyses gracilescentes, crassit. 2—3 mmm. — Ad fimum Tetraonum prope Mustiala mense Octobri rarissime legimus. — Pili apothecii subulati, absqve ullis articulatis, longit. circiter 110—160 mmm., crassit. (basi) 8—12 mmm. — Ab A. piloso apotheciis pallidis, sporis et thecis minoribus nec non pilis brevioribus recedit. L. R.

Sitzungsbericht der Gesellschaft naturforschender Freunde zu Berlin. 20. Dec. 1870.

Dr. L. Kny sprach über die optischen Erscheinungen, welche Selaginella laevigata (W.) und S. uncinata (Dsv.) vor ihren nächsten Verwandten auszeichnen; bekanntlich zeigen genannte Arten an der Oberfläche ihrer Blätter bei auffallendem Lichte einen lebhaft blauen Metallglanz. Anatomische Untersuchungen ergaben, dass die Eigenschaft, blaues Licht zu reflectiren, ausschliesslich den nach aussen gekehrten Membranen der oberen Epidermis und zwar wahrscheinlich der Cuticula zukommt. Die Frank'schen Untersuchungen liessen es nicht unwahrscheinlich erscheinen, dass hier Fluorescenz zu Grunde liege; allein alle Versuche ergaben ein negatives Resultat. Am wahrscheinlichsten ist es, dass dieses blaue Licht eine Mischfarbe ist, die durch Interferenz der an den beiden parallelen Grenzflächen der Cuticula reflektirten Strahlen zu Stande kommt, wie die Newton'schen Farbenringe und die glänzenden Farben der Seifenblasen. J. M.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Hedwigia](#)

Jahr/Year: 1871

Band/Volume: [10_1871](#)

Autor(en)/Author(s): Karsten Petter Adolf

Artikel/Article: [P. A. Karsten, Monographia Ascobolorum Fenniae. 45-48](#)